

EMO'DAN “VAZGEÇİN” ÇAĞRISI

Elektrik Mühendisleri Odası (EMO) Yönetim Kurulu, yaptığı açıklama ile Japonya'da yaşanan deprem ve tsunami felaketlerinin ardından Fukushima Nükleer Santrali'nde yaşanan sızıntıya dikkat çekerek, nükleer santral macerasından vazgeçilmesi çağrısında bulundu. Türkiye'de 35 yıl önce alınmış yer lisansına dayanılarak Akkuyu'ya nükleer santral kurulmak istendiğine dikkat çekilen açıklamada, Akkuyu'nun Ecemiş Fay Hattı'na 25-30 kilometrelik mesafede olduğu vurgulandı. Açıklamada, Akkuyu'nun yanı sıra Sinop'ta kurulacak nükleer santral için Japonya ile yürütülen çalışmalardan da vazgeçilmesi istendi.

EMO Yönetim Kurulu, Japonya'da yaşanan depremin ardından 13 Mart 2011 tarihinde yazılı bir basın açıklaması yaptı. Deprem sonrasında Onagawa Santrali'nin zarar gördüğü belirtilen açıklamada, Fukushima Santrali'nde ise nükleer sızıntı meydana geldiği hatırlatıldı. Fukushima Santrali yakınlarında ikamet eden 80 bin kişinin tahliye edildiğine ve Japonya tarihinde ilk kez nükleer acil durum ilan edildiğine dikkat çekilen açıklamada, şöyle denildi:

“Aslında 1986 yılında yaşanan Çernobil Faciası'ndan bu yana depremlerin tetiklediği ya da farklı teknik hatalarla meydana gelen onlarca kazanın gizlendiği ve sonuçları hakkında güvenlik, teknolojik sır vb. gerekçeler gösterilerek, gerçeklerin açıklanmadığı, nükleer güvenlik konusunda sicili bozuk bir ülkede yaşanan son olay, çok önemli bir dönüm noktasına geldiğini göstermektedir.”

Japonya'da yaşanan gelişmelerin, Türkiye'nin Akkuyu'da kurmaya çalıştığı nükleer santral için çok önemli bir uyarı niteliği taşıdığı vurgulanan açıklamada, şu değerlendirme yapıldı:

“Bugün AKP Hükümeti, çeşitli pazarlıkların da dahil olduğu bir süreçle, ihale dahi yapılmaksızın Rusya'nın Akkuyu'da nükleer santral sahibi olmasına yönelik bir devletlerarası anlaşmayı yürürlüğe koymuştur.

Akkuyu'da kurulmak istenen nükleer santral, Ecemiş Fay Hattı'na 25-30 kilometre uzaklıkta yer almaktadır. Deprem kuşağında olan bu bölgeye nükleer santral kurulamayacağına ilişkin bugüne kadar yapılan uyarılar dinlenmemiştir. Ancak Japonya'da yaşanan 8.9 büyüklüğündeki depremin ardından yaşanmakta olan nükleer felaket, Akkuyu'da kurulmak istenen nükleer santral inadından vazgeçilmesi konusunda bir uyarıdır. Japonya'da yaşanan bu felaket, nükleer santral savunucularının güvenlik kriterlerine ilişkin bugüne kadar dile getirdikleri savların gerçek bir doğal felaket karşısında geçersiz kaldığını gözler önüne sermektedir. Sağlam bir inşaat ve güvenlik kriterlerine uyulması durumunda nükleer santrallerin güvenli olduğu iddialarının gerçekleri yansıtmadığı ne yazık ki bu acı olayla bir kez daha gözler önüne serilmiştir. Görüldüğü gibi güvenlik kültürünün gelişmişliği ve çalışma disiplini sorgulaması bile böylesine büyük bir felaket karşısında anlamını yitirmektedir.”

Açıklamada, çok sayıda bilim adamının yaptığı araştırmalar sonucunda Akkuyu'nun 20-25 km yakınından geçerek, denizde devam eden Ecemiş Fay Hattı'nın aktif bir fay olma özelliği taşıdığı ve 6-7 büyüklüğünde bir deprem için tehlikeli bir enerji birikimi oluşturacak suskun tarihsel bir sürece sahip olduğunun belirlendiğine yer verildi.

Yer Lisansı Güncellenmedi

Rusya'nın Akkuyu'da nükleer santral kurulmasına yönelik çalışmaları kapsamında 5 Rus şirketinin ortak olduğu Akkuyu Nükleer Güç Santralı Elektrik Üretim Anonim Şirketi'nin 14 Aralık 2010 tarihinde kurulduğu bilgisine yer verilen açıklamada, Türkiye Atom Enerjisi Kurumu'nun 1983 yılından beri yürürlükte olan Nükleer Tesislere Lisans Verilmesine İlişkin Tüzüğü'ne göre kurulacak santral için 3 farklı lisans alınması gerektiği kaydedildi.

Buna göre öncelikli olarak yer lisansı alınması gerektiği ifade edilen açıklamada, şöyle denildi:

"Akkuyu'da kurulacak olan santral, 35 yıl önce 1976 yılında verilmiş olan yer lisansına dayanmaktadır. Bu lisans kapsamında değerlendirilecek olan konuların başında, 'bölgenin topografik, jeolojik, jeoteknik, hidrolojik, sismolojik ve meteorolojik özelliklerine ilişkin bilgi ve incelemelerin, seçilen yerin deprem, sel baskını, fırtına gibi doğal olaylar ve bu olayların ikincil

etkileri yönünden değerlendirilmesine ilişkin bilgiler' yer almaktadır. Oysa Akkuyu için bundan 35 yıl önce alınmış olan yer lisansının güncellenmesi söz konusu değildir. 35 yıl içindeki değişimleri hesaba katmayan bir yer lisansının kabulü mümkün değildir."

İnşaat Lisansında Soru İşareti

İkinci olarak alınması gereken inşaat lisansı kapsamında santralde yapılacak yapıların ve sistemlerin sismik, güvenlik ve kalite sınıflarının ön güvenlik analizi raporunun incelemeye alınması gerektiğine yer verilen açıklamada, şu bilgiler aktarıldı:

"Akkuyu'da kurulacak santral için ihale yapılmadığı için bu konuya ilişkin karşılaştırma yapmak dahi mümkün değildir. Oysa 1980'li yıllarda yapılan ihalede ise firmaların tek tek teklifleri değerlendirilirken, Akkuyu'nun deprem koşulları ve firmaların buna ilişkin verileri de ihale kapsamında değerlendirmeye alınmıştı. Bugün ise önce anlaşma yapılmakta, ardından deprem koşullarına ilişkin olarak değerlendirme yapılacağı anlaşılmaktadır. Böyle bir sürecin kabul edilmesi mümkün değildir.

Böyle bir anlayışla hareket eden hükümet, deprem gibi insanların can ve mal güvenliğini ilgilendiren bir kriteri de içeren yer lisansını yenilemeyi düşünmediği gibi inşaat lisansı kapsamında yapılara ilişkin sismik değerlendirmeyi de daha sonraki aşamalara bırakmakta sakınca görmemektedir."

Sinop Görüşmelerini Durdurun

AKP Hükümeti'nin nükleer santraller kurulması için 4 sayfalık yasa ile yola çıktığı anımsatılan açıklamada, TMMOB'un açtığı davayı kazanması üzerine tek katılımcılı ihalenin iptal edildiği ve Akkuyu Nükleer Santralı'nın devletlerarası anlaşma yolu ile hukuk sistemi yok sayılarak kurulmaya çalışıldığı kaydedildi. Japonya'da yaşanan kaygı verici gelişmelerin ciddiye alınarak, nükleer santral macerasından vazgeçilmesi çağrısında bulunulan açıklamada, Sinop'ta kurulması öngörülen nükleer santral konusunda Japonya ile yürütülen görüşmelerden de vazgeçilmesi istendi. ◀

